

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
N O. 13579

ZAMLHEFT

Lev Nikolaevich Tolstoy



NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

**בָּאוּרְעַגְלָעֵכְעַ כְּרֻעְסְטָאָמָאָטִיעַ
צְוֹנוּיְפְּגָעְשְׁתְּעַלְט פֿוּן שְׂ. בָּאֶסְטָאָמְסְקִי.**

לעוו טָאַלְסְטָאַי



זָאַמְלָה עַפְתָּה

וּוַיְלַבֵּעַ

פָּאַרְלָאָג "נִיְיעַ יִדְיִשָּׁע פָּאַלְקָסְשָׂוּךְ".

.1929.

Printed in Poland.

Wypisy żydowskie w zeszytach,

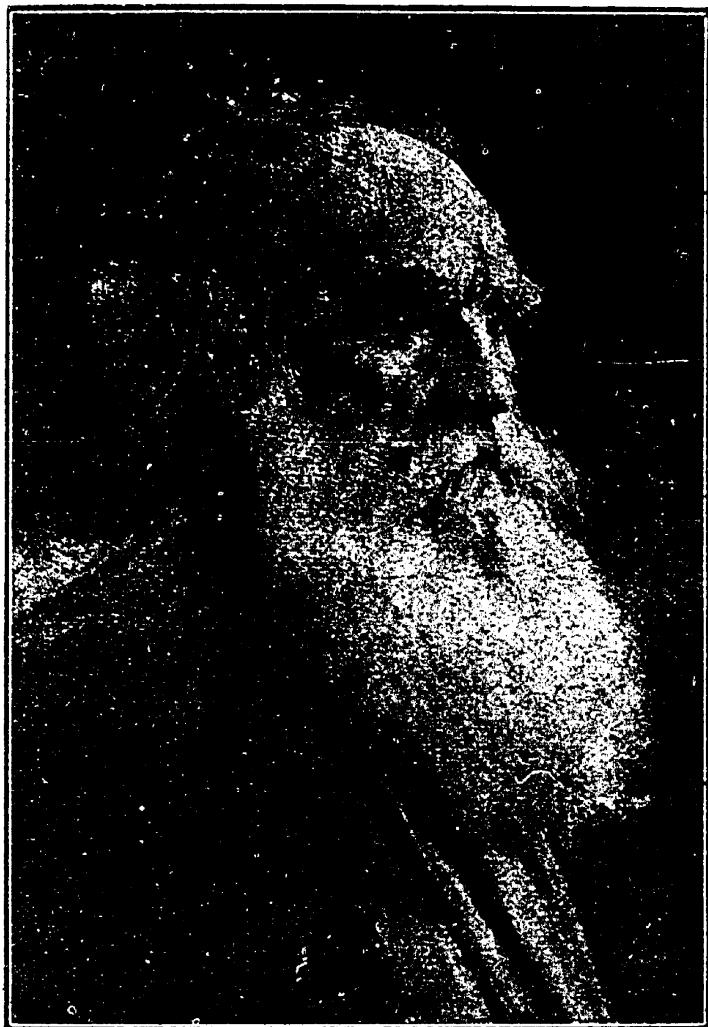
złożone przez S. B A S T O M S K I E G O

L. T o l s t o j

(zbiór powieści — zeszyt I)

Drukarnia „EXPRESS” Wilno, Wielka 33.

4988



לעומת אסלאמי

דָּרִיִּי פֶּרֶאָגָן.

אַ קִינְיגַּ הָאָט זִיךְ אַמְּאָל גַּעֲטָרָאָכְטָו; וּוֹעֵן עַר זָאָל תָּמִיד וּוַיְסֵן דִּי רִיבְּ-
כִּיקָּעַ צִיִּיט, וּוֹעֵן אַנְצּוּהַיְבָן יַעֲדָע זָאָךְ. אוִיךְ — מִיט וּוְאַסְעָרָעַ מַעֲנְטָשָׁן מֵעַ
דָּאָרָף זִיךְ אַפְּגָעָבָן אָוֹן מִיט וּוְאַסְעָרָעַ-גִּיט, אָוֹן דָּעַר עִקָּר — וּוֹאָס אִין נָוִי
שִׁיקָּעָר פָּאָר אַלְץָ צַו טָאָן — אַט דִּי דָּרִיִּי זָאָכָן, וּוֹעֵן עַר זָאָל וּוַיְסֵן, וּוְאַלְטָ
עַר קִינְמָאָל נִישְׁתַּחַת דּוּרְכְּגַעְפָּאָלָן.

אוֹן דָּעַר קִינְיגַּ הָאָט גַּעֲמָלְדָן אַבְּעָר דָּעַר גַּאנְצָעָר מַדִּיבָּה, אָז עַר
שֻׁנְקָט אַ גַּרְוִיסָּע מַתְּגָה דַּעֲמִיעֲנִיקָּן, וּוֹאָס וּוְעַט אִים אַוְיְסָלְעַרְנָעָן: וּוֹי אַזְּרִי
צַו וּוַיְסֵן דִּי רִיכְטִיקָּעַ צִיִּיט פָּאָר יַעֲדָעַ טָוָונָג, וּוֹעֵר זִינְגָּעַן דִּי נָוִיטִיקְסָטָע
מַעֲנְטָשָׁן אָוֹן וּוֹי קָעָן מֵעַן אַוְיִיךְ זִיכְעָר בְּאַשְׁטִימָעָן, וּוְעַלְכָּעַ פָּוֹן אַלְעַ מְעָשִׁים
זִינְגָּעַן דִּי נָוִיטִיקְסָטָע.

אוֹן טְהָאָבָן אַנְגָּעוּהוּיְבָן צַו קוּמָעָן צָוּם קִינְיגַּ גַּעֲלַעֲרַנְטָעַ מַעֲנְטָשָׁן אָוֹן
גַּעֲפְּרוּוּט פָּאַרְעַנְטְּפָעָרָן דִּי פְּרָאָגָן, יַעֲדָעָרָעָר אַוְיִיךְ אָן אַנְדָּעָר אָפָּן.

אוִיךְ דָּעַר עַרְשָׁעָרָר פְּרָאָגָעָהָבָן אַיְנִיקָּעַ גַּעַזְאָגָט: כִּדְיָ צַו בְּאַשְׁטִיָּה
מֵעַן דִּי רִיכְטִיקָּעַ צִיִּיט פָּאָר יַעֲדָעַ זָאָךְ, דָּאָרָף מֵעַן פְּאָרוּסָפָאַרְטִילְן דִּי,
טָעָג, חֲדִשִּׁים אָוֹן יָאָרָן אָוֹן הָאַלְטָן זִיךְ שְׁטְרָעָנָג אָן דָּעָם, וּוֹאָס סְאַיְזָאָן
שְׁטִימָט.

אַנְדָּעָרָעָר הָאָבָן גַּעַזְאָגָט, אָז פְּאָרוּסָפָאַרְטִילְן צַוְּנָעָן קִינְזָאָךְ נִיט בְּאַשְׁטִיָּה
מֵעַן, מֵעַן דָּאָרָף נָאָר זִיְן אַוְיְפָמְעָרְקוּזָם צַו דָּעָם, וּוֹאָס סְפָאַסְיְרָט אָוֹן טָאָן
אַלְץָ, וּוֹאָס סְפָאַדְעָרָט זִיךְ אִין נָוִיטִיקָן מַאְמָעָנָט.

דִּי דָּרִיטָעַ הָאָבָן גַּעַזְאָגָט, אָז אִין מַעֲנְטָשָׁן קָעָן בְּכָלְלָ קִינְמָאָל נִיט
בְּאַשְׁלִיסָן, וּוֹעֵן אִין וּאָס צַו טָאָן, מֵעַן מוֹזָהָבָן אַרְאָטָפָוֹן חֲכָמִים אָוֹן
לוּוִיט זִיְעָרָעָר עַצְּה בְּאַשְׁטִימָעָן דִּי צִיִּיט פָּאָר יַעֲדָעַ זָאָךְ.

דִּי פָּעָרְטָעַ הָאָבָן גַּעַזְאָגָט, אָז סְפָאַסְיְרָן אַמְּאָל אַזְוִינָעָ זָאָכָן, וּוֹאָס
וּוֹעֵגָן זִיְיָ אִין קִיְּן צִיִּיט נִיטָאָ צַו פְּרָעָגָן קִיְּן עַצְּוֹת, זָאָכָן, וּוֹאָס מֵעַן מוֹזָגְלִיָּךְ
בְּאַשְׁלִיסָן. כִּדְיָ אַבְּעָר דָּאָס גְּלִיָּךְ צַו וּוַיְסֵן, דָּאָרָף מֵעַן פְּאָרוּסָפָאַרְטִילְן
וּוֹאָס סְיוּעָט שְׁפָעַטְעָרָפָאַסְיְרָן. אָוֹן דָּאָס קָעָנָעָן וּוַיְסֵן נָאָר זִעְעָר. אָוֹן
דָּרִיבְּעָר—כִּדְיָ צַו וּוַיְסֵן דִּי רִיכְטִיקָּעַ צִיִּיט פָּאָר יַעֲדָעַ הָאַנְדְּלָוָנָג, מוֹזָהָבָן
פְּרָעָגָן וּוֹעֵגָן דָּעָם בְּיַיְדִּי זִעְעָר.

אוֹן אַזְוִי פָּאָרְשִׁיְדָן הָאָט מֵעַן פָּאַרְעַנְטְּפָעָרָט אוִיךְ דִּי צְוַיְיָטָעַ פְּרָאָגָעַ.
אַיְנִיקָּעַ הָאָבָן גַּעַזְאָגָט, אָז דִּי נָוִיטִיקְסָטָעַ מַעֲנְטָשָׁן פָּאָרָן קִינְיגַּ זִינְגָּעָן
זִינְגָּעָן גַּעַהְיִלְפָנִי, דִּי פִּירָעָרָפָוֹן לְאָנְדָּה; אַנְדָּעָרָעָר הָאָבָן גַּעַזְאָגָט, אָז דִּי נָוִיטִיקְ
סָטָעָמַעָנָה פָּאָרָן קִינְיגַּ זִינְגָּעָן דִּי פְּרִיטְטָעָרָ, דִּי דָּרִיטָעָר—אָז נָוִיטִיקְעָרָ
זִינְגָּעָן דָּעָם קִינְיגַּ דִּי דָּקְטוּוּרִים; דִּי פָּעָרְטָעַ — אָז נָוִיטִיקְעָרָ זִינְגָּעָן דִּי
קְרִיגְעָה.

אויף דער דרייטער פראגע: וואס איז דאס וויכטיקסטע? – האבן איי-
ニיקע געזאגט, איז דאס וויכטיקסטע אויף דער וועלט זייןען די וויסנשאפטן;
אנדערע האבן געזאגט, איז דאס וויכטיקסטע איז די קונסט פון קרייגפֿירונג;
די דרייטע האבן געזאגט, איז דאס וויכטיקער פאר אלץ איז גאטספֿאַרכטיקיט.
די ענטפֿרט זייןען געווין פֿאָרשיידן. דער קיניג האט ניט אײַנגע-

שטיימט מיט קיניגען פון זי און האט קיניגען ליין מְתַנֵּה ניט געגעבן.
און כדִ צו באָקּומָען אַרְיכְּטִיקְן באַשְׁיִיד אַוְיַיְעַן פֿראָגָן, האט דער
קיניג באַשְׁלָאָסֶן צו פרעהן וועגן דעם ביי אַפְּרוֹשׁ, וואס האט געשטעט פֿאָר
8 גְּרוֹיסְן חַכְמָה.

דער פֿרוֹשׁ האט געווינט אין אַוְאלְד, אַפְּגַעַשְׂיִידַט פֿוֹן דער וועלט.
פלעגט אין ערצען ניט גַּיְן אָוְן אוּפְּנַעֲמָעָן נָאָר פְּשׁוֹטוּ מענטשָׁן.
דער קיניג האט זיך אַיבְּעַרְגַּעַטָּן אין פְּשׁוֹטוּ קְלִיְדָעָר אָוְן, ניט דער-
פֿאָרְנְדִּיק מיט זייןע נושאַיְלָם צום פֿרוֹשׁ שְׂטִיבָל, אַיז עָרָאָפָּה פֿוֹן
פֿערְד אָוְן אַלְיַיְן אַוְועָק צו אִים צופּוֹס.
אוֹז דער קיניג אַיז צוֹגְעַגְאַנְגָּעָן צום פֿרוֹשׁ, האט יְעַנְעַר גַּעֲגָרָבָן
בִּיטָּן לְעָבָן זַיְן הַיּוֹלָה.
דער זעַנְדִּיק דעם קיניג, האט עָרָאִים באָגְרִיסְט אָוְן ווַיְדַעַר גַּעַנוּמָעָן
זיך צום גְּרָאָבָן.

דער פֿרוֹשׁ אַיז גַּעַוְועָז דָאָר אָוְן שְׁוֹאָר אָוְן האט ביי דער אַרְבָּעַט
שְׁוֹועָר גַּעַאָטָעָט. דער קיניג אַיז צו אִים צוֹגְעַגְאַנְגָּעָן אָוְן גַּעַזְאָגָט:
– אַיך קוֹם צוֹ דִיר, קְלוֹגָעָר פֿרוֹשׁ, דוֹ זָאָלְסָט מִיר גְּעָבָן אַ באַשְׁיִיד
אוֹיף די דְּרִיְיָ פֿרָאָגָן; ווּלְכָעָ אַיז די בעסְטָע צִיטָה, וואס מִזְאָל זַי גּוֹט גַּעַ-
דָעַנְקָעָן אָוְן ניט דָוְרְכְלָאָזָן, כְּדִי מַעַזְאָל שְׁפַעַטָּעָר קְיַיְן חַרְטָה ניט האָבָן;
וּלְכָעָ מענטשָׁן זַיְנָעָן די נוֹטִיקְפָּטָע, מִיט וּלְכָעָ באַדָּאָרָף מַעַן זַי מַעַר
אַפְּגַעַבָּן אָוְן מִיט וּלְכָעָ – וּוּיְנִיקָּעָר, אָוְן וּלְכָעָ מַעַשִּׁים זַיְנָעָן די ווַיְכִטִּיקְ-
סְטָעָ, וּאָס דָאָרָפְמָעָן, הַיִּכְתָּעָסָס, טָאָן פְּרִיעָר פֿאָר אלְץ.
דער פֿרוֹשׁ האט אוּסְגַּעַהָעָרט דעם קיניג. נָאָר גַּעַנְטְּפָעָרט האט עָר
גָּאָרְנִישָׁט. עָר האט נָאָר אַנְגַּעַשְׁפִּיגָן אוֹיף דער האָנָט אָוְן ווַיְדַעַר גַּעַנוּמָעָן
גְּרָאָבָן די עָרָד.

– דוֹ האָסָט זיך אַיְנְגָעָמִידַט – מָאָבָט צו אִים דער קיניג – גַּיְבָ מִיר
די רִידָל, אַיך וּלְפָאָר דִיר אַבְּיִסְלָ אַרְבָּעַט.
– אַדָּאָנָק – זָאָגָט צו אִים דער פֿרוֹשׁ אָוְן גַּיְט אִים אַבְּעָר די רִידָל
אָוְן זָעַצְט זיך צו אוֹיף דער עָרָד אַפְּרוֹוֹן.
אַפְּגַעַרְאָבָן צְוּיִי בִּיטָּן, האט זיך דער קיניג אַפְּגַעַהָאַלְטָן אָוְן ווַיְדַעַר
אַבְּעַרְגַּעַחְזָרָט זַיְנָעָ פֿרָאָגָן. דער פֿרוֹשׁ האָט אִים דָעַרְוִיךְ אַלְץ ניט גַּעַעַנְטָ.
פֻּעָרָן. עָר האָט זיך אוּסְגַּעַשְׁטָעָלָט אָוְן אוּסְגַּעַצְוִיגָן די האָנָט צום רִידָל:

— איצט — האט ער געזאגט — רו זיך דו אַפּ, גיב מיר...
נאר דער קיניג האט אים די רידל ניט געגעבן און ווידער געגראבן.
ס'אייז אַרייבער אַשעה און צוווי. די זון האט גענומען פֿאָרגײַן הײַן
טער די בִּימָעָר. דער קיניג האט אַריינגעשטעקט די רידל אין דראָרְד
און געזאגט:

— איך בין צו דיר, קלוגער מאן, געקוּמען נאר אַן ענטפֿער אויף מיינע
פראגן. אויב דו קענסט מיר ניט ענטפֿערן-זֹאָג, וועל איך גֵּין אהֶים.
— זע נאר, עמִיצָעָר לויפֿט אַהֲרָר — האט אַנגָעָוָיָן דער פרוש —
לאָמִיר זען, ווער דאס אַז.

דער קיניג האט זיך אַרוּמְגָעַלְקָט אָונְ דָּרְזָעָן, אָז פֿוֹן ווֹאָלְד אַז
ווַיְרַקְלָעַר גַּעַלְאָפּן עַפְעָם אַ בְּעַרְדִּיקָעָר מַעֲנְטָע. דער מַעֲנְטָשׁ האט זיך גַּעַ-
הַאלְטָן מִיט די הענט פֿאָרָן בוֹיך אָונְ בּוֹן אָונְטָעָר זַיְנָעַ הענט האט גַּעַרְ-
נָעַן בְּלוֹט. צַוְּגַעַלְאָפּן צָוָם קִינִּיג, אַז דער מַעֲנְטָשׁ אַנְיַדְעַר גַּעַפְּאָלְן אוּפּ
דְּרָעָרָה, האט פֿאָרְגָּלָאָצָט די אַוְיָגָן, אַז גַּעַבְּלִיבָן אַוְמָבָאָוְגָּלְעָךְ אָונְ נָאָר
שְׂטִיל גַּעַקְרַעְכַּט.

דער קיניג מִיטָן פרוש האָבָן פֿוֹנְאַנְדְּרַגְעַשְׁפִּילִיעַט זַיְנָעַ בְּגָדִים אָונְ
דָּרְזָעָן בַּיְ אַזְיָפּן לִיבָּא גַּרְוִיסָּע ווֹונְד. דער קיניג האט וַיְיַעַט-אַז
אַרוּמְגָעַוּאָשָׁן די ווֹונְד אָונְ פֿאָרְבּוֹנְדָן זַיְמִיט זַיְנִין טִיכְל אָזְ מִיטָן
הַאֲנְטָעָךְ. דאס בְּלוֹט האט זיך אַפְּעָר נִיט פֿאָזְהַאָלְטָן אָזְ דער קיניג האט
עַטְלָעַכְע מַאְלָ אַרְאָפְּגָעַנוּמָעַן די מִיט וַוְאָרְעַמָּעַן בְּלוֹט דָוְרְכְגַעְוּיִיְקָטָע
בִּינְתָן, אַוְיְגַעַוּאָשָׁן זַיְ אָונְ ווַיְדָעָר אַיְבְּרַגְעַבְּוֹנְדָן די ווֹונְד. וּעַן דאס
בְּלוֹט האט זיך אַיְנְגַעַשְׁטִילְט, אַזְ דָּרָר פֿאָרוֹוֹנְדְעַטָּעָר גַּעַקְוּמָעַן צַו זַיְך
אָונְ גַּעַבְּעַטָּן אַ טְרוֹנָק. דער קיניג האט גַּעַבְּרָאָכָט פֿרִישׁ וַוְאָסָעָר אָונְ אַנְגָּעָ-
טְרוֹנְקָעָן דָּעַם חֹלֶה. דָעַרְוַיְיל אַזְ פֿאָרְגָּאָנְגָּעָן די זָוָן אָזְ סְ'איַזְ גַּעַוְוַאָרָן
קִיל. דער קיניג מִיטָן פרוש דָאָבָן אַרְיַנְגַעַטְרָאָגָן דָעַם פֿאָרוֹוֹנְדְעַטָּעָן אַז
הַיְיָל אָזְ אַזְ יַיְגַעַלְיִיגָּט אַזְ אַיְנְבָעָט. דער פֿאָרוֹוֹנְדְעַטָּעָר האט פֿאָרְמָאָכָט
די אַוְיָגָן אָזְ אַזְ אַיְנְגַעַשְׁלָאָפּן.

דער קיניג אַזְ מִיד גַּעוּעָן פֿוֹן וַוְעָג אָזְ פֿוֹן זַעַר אַרְבָּעָט. ער אַז
גַּעַפְּאָלְן אַזְיָפּן שַׁוְּעָל אָזְ אַזְ אוּיך אַנְטַשְׁלָאָפּן גַּעוּוֹאָרָן, אַזְוַי שְׁטָאָרָך, אָזְ
ער אַזְ אַפְּגַעַשְׁלָאָפּן אַזְוַי דִּי גַּאנְצָעָן גַּאנְכָּט. אַזְיָפּּגְעַכְאָפּט זַיְך אַנְדְּעַזְיְפּוּרִי, האט
ער לְאָנְגָּנִיט גַּעַקְאָנְטָ פֿאָרְשָׁטִין, וּוּ ער גַּעַפְּינָט זַיְך אָזְ וַוְעָר דָאָס אַז
דער מַאְדָנְעָר גַּעַרְדִּיקָעָר מַעֲנְטָשׁ. וּוּסָ לִיגָּט אַזְיָפּן בְּעַט אָזְ גַּלְאָצָט אוּפּ
אַזְ מִיט בְּלִי שְׁטַשְׁעַנְדִּיקָע אַוְיָגָן.

— זַיְ מִיר מַוחָל! — האט גַּעַזְאָגָט צַו אַזְ דָּרָר אַוְמָבָאָקָאנְטָעָר מִיט
אַשְׁוָאָכָן קוֹל. וּעַן ער האט דָרְזָעָן. אָזְ דָרָר קִינִּיג האט זַיְך אַזְיָפּּגְעַכְאָנְטָ
אוּן קוֹטָ אַוְיָף אַזְיָם.

— איך וויס ניט, ווער דו ביסט און איך האב ניט, וואס זיר מוחל צו
זין — האט גענטפערט דער קיניג.

— דו קענסט מיך נישט, אבער איך קען דיך יא — האט געזאגט דער
קראנער — איך בין דאס דיין שונָא, וואס האט זיך פארשווואָרַן נקְמַה צו
נעמען פון דיר דערפֿאָר, וואס דו האסט געטויט מיין ברודער און צוגענו-
מען בּי מיר מיין פֿאַרמעגן. איך האב זיך דערווויסט, או דו ביסט אײַנער
אלִין אַוּעַך צום פרוש און האב באַשְׁלָאָסֶן דיך צו הרגענען, ווען דו וועסט
צּוֹרִיק גִּין. סְאֵינו אַבְּעָר אַרְיבָּעָר אַגְּאַצְּעָר טָאָג אָוָן דו ביסט אלִץ ניט
געקומען. בין איך אַרוֹסִים פון מיין באַהֲעַלְתְּעַנְּישׁ, גַּעֲוָאָר ווּרְעָן, ווע דו ביסט,
און האב אַנְגַּעַטְרָאָפָּן דִּינְעָר. זַיְהַ אַבְּן מִיךְ דַּעֲרַקְעַנְט אָוָן פֿאַרְוּנְיָה
דַּעַט. איך בין אַנְטְּלָאָפָּן פון זַיְהַ. אַפְּגַּיְעַנְדִּיק מִיט בְּלוֹט, וּאַלְט אַיך
זִיכְעָר גַּעַשְׁטָאָרְבָּן, ווען דו בִּינְדָּסֶט מִיר נִיט אַיבָּעָר מיין ווּנד. איך האב
דיך גַּעַוְאָלָט הַרְגַּעַנְעָן אָוָן דו האסט מִיר גַּעַרְאַטְוּוּט מיין לעַבְּן; אִיצְט,
או איך וועל לעַבְּן בלִיְּבָן אָוָן דו וועסט נָאָר ווּלְן, וועל איך דיר דִּינְעָן
וואָי דער גַּעַטְרִיְּסְטָעָר קַנְעָכֶט אָוָן באַפְּעָלָן מִינְעָזִין צו טָאָן דאס זעלְבָּעָ.

זַיְהַ מִיר מוחל!

דער קיניג אַיז גַּעַוְעָן זַיְהַ צּוֹפְּרִידָן, וואס אַים האט זיך אַזְוִי
לייכְט אַיְנְגַּעַבָּן אַיבָּעָר צּוֹבָעָטָן זַיְהַ מִיטָּן שונָא. ער האט אַים נִיט נָאָר
מוחל גַּעַוְעָן, נִיעָרֶת נָאָר צּוֹגְעָזָט אַוְצְקוּרָן אַים זַיְהַ פֿאַרְמָעָגָן אָוָן
צּוֹצְשִׁיקָן אַים זַיְהַ קַנְעָכֶט אָוָן זַיְהַ דָּקְטָאָר.

אַפְּגַּעַזְגַּנְט זַיְהַ מִיטָּן פֿאַרְוּנוֹנְדָעָטָן, אַיז דער קיניג אַרוֹסִים אוּפְּנָגָנִיק,
געַזְכְּט מִיט דִי אוִיגָן דָעַם פרוש. פָּאָרְן אַוְעַקְגִּין האט ער צּוֹמָלְעַצְטָן מָאָל
געַוְאָלָט בעַטְנְבּיְאָים אַן עַנְטָפָעָר אוּפְּנִיפֿאַרְגָּעָבָעָנָעָ פְּרָאָגָן. דער פרוש
אַיז גַּעַוְעָן אוּפְּנָהָוִיה. ער אַיז אַרְוָמְגַעְקָרָאָכָן אוּפְּנִיפֿאַרְגָּעָנָעָ דִי צְעָעָה
גרָאַבְּעָנָעָ בִּיטָן אָוָן פֿאַרְזָעָצָט אַיז זַיְהַ קַעְרָנָעָר.

דער קיניג אַיז צּוֹגְעָגָנְגָעָן צו אַים אָוָן גַּעַזְגָּטָן;
— צּוֹמָלְעַצְטָן מָאָל, קלְוָגָעָר מָאָן, בעַט אַיך דִּינְעָן מִיר אוּפְּנִיפֿאַרְגָּעָנָעָ
די פְּרָאָגָן.

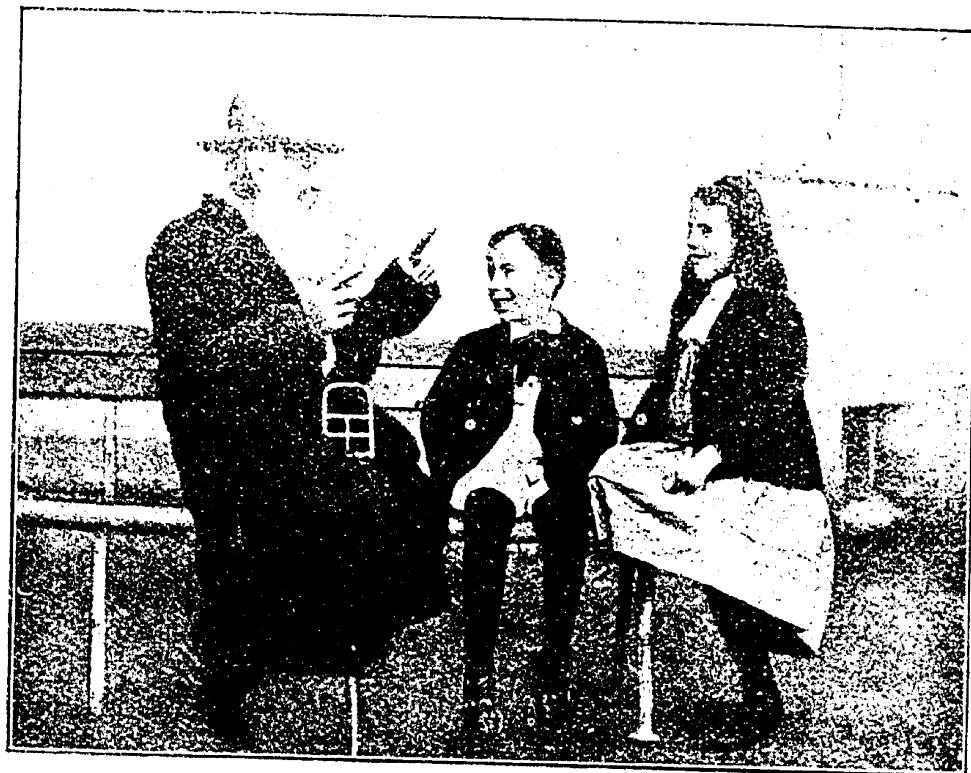
— מע האט דָאָך דִּיר שְׂוִין גַּעַנְטָפָעָרָט — האט גַּעַזְגָּט דער פרוש,
צּוֹזְעַצְנִידִיק זַיְהַ אוּפְּנִיפֿאַרְגָּעָנָעָ אָוָן קוּקְנִידִיק פון אַונְטָן אַרְוִיְף אוּפְּנָגִיג.

— וואס הַיִּסְט ? — האט פֿאַרְוּנוֹנְדָעָט גַּעַפְּרָעָגָט דער קיניג.
— פֿאַרְשְׁטִיְּסָטוּ מִיך — האט גַּעַזְגָּט דער פרוש — ווען דו וּאַלְסָט
געַכְטָן קִיְּין רְחַמְנָות נִיט גַּעַהְאָט אוּפְּנִיפֿאַרְגָּעָנָעָ אָוָן גַּעַט צּוֹגְרָאָבָן
פָּאָרְמִיר דִי בִּיטָן אָוָן וּאַלְסָט אַלְיָין אַוְעָך צּוֹרִיק, וּאַלְט אַט דער
חוּבְּרָה-מָאָן אַנְגַּעַפְּאָלָן אוּפְּנִיפֿאַרְגָּעָנָעָ אָוָן דו וּאַלְסָט גַּעַוְוִיס חַרְטָה האָבָן, וואס

דו בישט מיט מיר ניט געבליען. דערפון איז געדראונגען, איז די ריכטיקסטע צייט איז געוווען דאן, וווען דו האסט מיר געהאלטן גראבן די ביינן, און דער בויטיקסטער מענטש בין איך געוווען, און די ריכטיקסטע זאך איז געוווען— מיר א טובה טאן. און נאכדעם, איז יונגער איז געקומען צו לויפן, איז די ריכטיקסטע צייט געוווען, וווען דו האסט אים אויפגעפאסט, וויל וואלסטו אים ניט איבערגעבעונדן די ווונד, וואלט ער געשטארבן ניט איבערבעטנ- דיך זיך. אלזא איז קלאר, איז דער וויכטיקסטער מענטש איז ער געוווען, און די וויכטיקסטע זאך איז געוווען דאס, וואס דו האסט פאָר אים געטאן. און דעריבער זאָלסטו געדענקען, איז די בעטטע צייט איז באָד, וויל נאָר דאן זיינען מיר אין אונדזער רשות. און דער וויכטיקסטער מענטש איז דער, ווועמען דו האסט ערשת געטראָפַן. און די וויכטיקסטע זאָך איז—דעם אנדערן צו טאן גוטס, וויל נאָר צוקיב דעם איז דער מענטש אָרויסגע געשיקט געוואָרֶן אויף דער וועטלט.

אונ דער קיניג האָט זיך געזעגנט מיטו פרוש און איז אָוועעפ אָהִים.





לעוו טאָלסטאֵי דערצ'יילט אַ מעשההֶלע זיינע אַייניקלעך.

שינקייט, גוטס און גליק.

נאר דעם פֿיכטן שניין איז שוין דרי טאג געווין אַשְׁטִילָעֶה, וואָרָעַ-
מער און קלָאָרָעַר ווועטער. דראַיסַן זעט מען שוין נישט קײַן ברעקל שניין,
דאָס בלָאָטִיקָע טִיגּ פֿוֹן די גָּאָסַן אַיז פֿאָרְבִּיטָן גַּעֲוָוָאָרַן מִיט שִׁינְגְּנְדִּיקָעַ,
שְׁטְרָאָמִיקָע טִיכְלָעַךְ. פֿוֹן די דָּעְכָּעַר הָאָבָּן שְׁוֵין אַרְאָפְּגָעָטְרִיפְּטָט דִּילָעְצָטָע
טרָאָפָּנָם, אוּיפְּ די בִּימְלָעַךְ אַין די גַּעֲרְטָלָעַךְ הָאָבָּן זִיךְ אַנְגָּעָבָלָאָזְן די
קְנָאָסָפָּן, פֿוֹן צְוֹוִישָׁן די שְׂטִינְגָּעָר שְׁפָרָאָצָט שְׁוֵין אַרוֹיסַ גְּרִין גְּרִיעָזָל.

עם אַיז די צִיְּתָן פֿוֹן פֿרְיִילְּינָג, ווֹאָס ווִירְקָט צָוָם שְׁטָאָרְקָסְטָן אַוְיףּ דָעַר
נְשָׁמָה. עַס אַיז אַ לְוִיטָעָרָע, לִיְכְּטָנְדִּיקָעַ נָאָר נִישְׁטָה בְּרַעְנְדִּיקָעַ זָוָן.
טִיכְלָעַךְ אָוָן ווָאָסְעָרָלָעַךְ, אַ שְׁמַעְקָעְדִּיקָעַ פֿרִישְׁקִיטָה אַין דָעַר לְוָפְּטָן,
אַ צָּאָרָט=בְּלוּיעָר הַיִּמְלָל מִיט לְעַנְגָּלָעָכָע, דּוֹרְכּוֹזְכְּטִיקָעַ ווְאַלְקְנְדָלָעַךְ – אַלְץ
שְׁיִינְטָה הָעָלָ. דָעַר צִימָעָר אַיז פֿרִילְּעָכָר גַּעֲוָוָאָרַן.
אַ לְיִיכְּטָ פֿרְיִילְּינָג-וּוִינְטָל ווִיגְטָ די הָאָרָ פֿוֹן מִין קָאָפְּ.

סְּאָר אַ נְיִי, שְׁטָאָרָק אָוָן אַנְגָּעָנָעָם גַּעְפִּילְּ נְעַמְתָּ מִידְּ אַדְוָרָ!

די פֿיְכְּטָעַ ערָד, פֿוֹן ווּעְלָכָר דָא אָוָן דָּאָרְטָן שְׁלָאָגָן זִיךְ אַרוֹיסַ גְּרִינְיָעַ
גְּרָעוֹלָעַךְ אוּיפְּ גַּעְלְבָלָעָכָע שְׁטָעְנְגָּלָעַךְ, די טִיכְלָעַךְ, ווֹאָס גַּלְאָנְצָנָן אַונְטָעָר
דָעַר זָוָן; די פֿאָרְרוּטְלָטָעַ בְּעַזְּ-שְׁטָעְנְגָּלָעַךְ מִיט די אַנְגָּעָבָלָאָזָעָנָעַ קְנָאָסָפָּן,
וֹאָס ווִיגְן זִיךְ בַּיִּמְפְּעָנְסְטָעָרָעַ; דָאָס צְוִוְּיְתְשָׁעָרָן פֿוֹן די פֿוֹיגָלְ, ווֹאָס שְׁטִיְּעָן
דָאָ קְעָגְנִיבָּעָר אוּיפְּפָן קְוָסְטָ: דָעַר פֿיְכְּטָעַר, טְוָנְקָעְלָעַר פֿאָרְקָאָן אָוָן דָעַר
עִיקָּר – אַטְּ די שְׁמַעְקָנְדִּיקָעַ פֿיְכְּטָעַ לְוָפְּטָ אָוָן די צְעָפְּרִיטָעַ זָוָן – דָאָס
אַלְץ רָעַדְטָ צָוָמִיר קְלָאָר-וּוְעָגָן עַפְּעָס נִיְּיעָס אָוָן שְׁיִינְעָס, ווֹאָס אַיְקָעָן עַס
אַפְּיָלוּ נִישְׁטָה אַנְרוֹפָּן מִיט אַ נְאָמָעָן.

דָאָס אַלְץ רָעַדְטָ צָוָמִיר ווּוְעָגָן שְׁיִינְקִיטָה, ווּוְעָגָן גְּלִיקָ.
דָאָס אַלְץ רָעַדְטָ צָוָמִיר, אֹז אַיךְ קָעָן טָאָן עַפְּעָס שְׁיִינָס אָוָן עַפְּעָס ווּוְילָס,
עַס קָעָן גָּאָרָ נִישְׁטָ זִיךְ אַיְנָס אַן דָעַם צְוּוִיְּתָן. גּוֹטָס טָאָן, גְּלִיקָ אָוָן שְׁיִינָ-
קִיט – דָאָס אַיז אַיְנָ זִיךְ.

מַעְ דָּאָרָף תִּיכְּפָּה ווּעָרָן אַן אַנְדָעַר מַעְנְטָשָׁ, שְׁוֵי, נְ, די מִינְגָּוּת דָּאָרָף
מַעְ עַס ווּעָרָן אָוָן עַפְּעָס אַנְהָיִבָּן אַנְדָעַר שְׁזָבָן!

אַיךְ זִיךְ לְאָנָג אַיְפָן פֿעְנְסְטָעָר, קוּק אַרוֹיסַ. אַיךְ טְרוּוִים.
אַיז אַיְיךְ אַמְּאָל אַוִּיסְגָּעָקוּמָעַן זְוּמָעָר-צְיִיטָ, אַין אַ רְעָגְנְדִּיקָן ווּוְעָטָעָר,
זִיךְ לְיִיגְן שְׁלָאָפָּן בִּיטָּאָג אָוָן זִיךְ אַוִּיפְּכָאָפָּן צָוָן – אַונְטָעָרְגָּאָנָגָ, אַיְפָ-
עַפְּעָנָעָן דִּי אַוִּיגָן אָוָן דּוֹרְכוּן פֿעְנְסְטָעָר, דּוֹרָךְ די אַרְאָפְּגָעָלָאָזָעָנָעָן
פֿאָרָה אַנְגָּעָן דִּי שְׁטָעָגָן אַין פֿיְכְּטָן בְּוּיְם-גָּאָרָטָן, בְּאַלְוִיכְטָן מִיט די שְׁטָרָאָלָן
פֿוֹן דָעַר פֿאָרָגְיִיעָנְדִּיקָעַ זָוָן? – הָעָרָן דָאָס פֿרִילְּעָכָעַ לְעָבָן פֿוֹן די

פוייגל אין גאָרטן און די פְּלִיגַעַלֶּךָ, ווֹאָס דְּרִיְיעַן זִיךְ בֵּין אַפְּעָנוּם
פָּעָנְסְטָעָר, בָּאַשְׁיַׁינְטַ מִיטַּ זָוָן; דָּעַרְפְּלִין דָּעַם רִיחַ פָּוָן דָּעַם נָאָךְ-רָעַגְנְדִּיקְן
וּוְעַטְעַר אָוָן טְרָאָכְטָן: «וּוְיִ נִישְׁתְּ שִׁין עַס אִיז, ווֹאָס אִיךְ בֵּין אָוְויַ לְּאָנְגַּ
גַּעַשְׁלָאָפְּן» — אָוִי דָו שְׁפְּרִינְגְּסַט אָוִיפְּגִיךְ אָוִיףַ, צָו גַּיְינַ אָיַן גָּאָרטָן אָרִיַּין,
פְּדִי זִיךְ צָו פְּרִיְיעַן מִיטַּן דְּעַבְּן.
אוֹיבַ אִיז אָזָס אַמְּאָלַ אָוִיסְגַּעֲקוּמוּן צָו פִּילְגַּן, וּוּעַט אִיד אִיצְטַ
פָּאָרְשְׁטִיְין, ווֹאָס אִיךְ הָאָבָ גַּעֲפִיכְט אָיַן דָעַר פְּרִילְינְגְּדִּיקְעַר צַיִיט.



סְצָעַבָּעַ

קִינְדָּעַר וְרוּעָגָן אֶרְבָּעַט.

קָאַטְיָא : פָּאָפָּא, אֹונְדוּזְעָרָעָ שְׁלִיטְעַלְעַךְ הַאֲבָנָן זֶיךְ צְפְּבָרָאָכְן, קַעַנְסָטָן גַּיטְ פָּאָרְרִיכְטָן?

פָּאַטְעָר : כִּיקְעַן גַּיטְ, מַיְין טִיעָרָעָ, אַיךְ קָעַן גַּיטְ. פְּרָאָכָאָרָן דָּצְרָף מַעַן גַּעַבְן,

עַר וּוּעַט אַיךְ עַס פָּאָרְרִיכְטָן.

קָאַטְיָא : מִיר זַיְעַנְעַן גַּעַוְעַן אַיְנוּם הַוִּיפְּ, פְּרָאָכָאָר זַאֲגָטָ, אֵזֶיךְ קָעַן צִיְּתָן

גַּיטְ, עַר שְׁנִידָט אֹוִיס טּוּרָעָן.

פָּאַטְעָר : וּוּעַט אַיר מַוְן, קִינְדָּעַר, אַבְּיִסְלָן וּוּאַרְטָן.

פָּעַדְיָא : אָוֹן דָּו, פָּאָפָּא, קַעַנְסָטָן אִינְגָאנְצָן גַּיטְ?

פָּאַטְעָר : (שְׁמַאְכָלָה) נַיְינָן, מַיְין טִיעָרָעָר.

פָּעַדְיָא : גַּאֲרָנִישְׁטָן, פָּאָפָּא, קַעַנְסָטָן גַּיטְ?

פָּאַטְעָר : נַיְינָן, עַפְּעַס קָעַן אַיךְ, אַבְּעַר דָּאָס, וּוּאָס פְּרָאָכָאָר קָעַן טָאָן, קָעַן אַיךְ גַּיטְ.

פָּעַדְיָא : קַעַנְסָטָן אָנֶן אַוְיֻוּן הַיִּצְן וּוּי וּוּאַסְיָילָן?

פָּאַטְעָר : נַיְינָן.

פָּעַדְיָא : אָוֹן פָּעַרְד אִינְשְׁפָאַגְנָעָן?

פָּאַטְעָר : אַוְיַךְ גַּיְשָׁתָן.

פָּעַדְיָא : אָוֹן אַיךְ טְרָאַכְט מִיר אַטְפָּט: פָּאָרוֹאָס קַעַנְעַן מִיר גַּאֲרָנִית אָוֹן זֶיךְ טּוּעָן

אַלְץָ פָּוּן אֹונְדוּזְעָרְטוּעָן. אַיזֶיךְ דָּאָס גּוּטָן?

פָּאַטְעָר : יַעֲדָן אַיזֶיךְ בָּאַשְׁרָט זַיְינָס. דָו לְעָרָן זֶיךְ גּוּטָן, וּוּעַסְטוּ דָעָרְגִּיָּן, וּוּאָס

וּוּרָרְסָידָאָרְטָן.

פָּעַדְיָא : אָוֹן מִיר אַלְיַין דָאַרְפָּן גַּיטְ קַעַנְעַן הַיִּצְן אָנֶן אַוְיֻוּן, קָאָכָן, שְׁפָאַגְנָעָן פָּעַרְדָּה?

פָּאַטְעָר : עַס זַיְעַנְעַן פָּאָרָאָן וּוּיכְטִיקְעָרָעָן זָאָכָן.

פָּעַדְיָא : אַ, אַיךְ זַיְינָס: זַיְינָס אַגְּטָעָר, נִישְׁטָן בָּאַרְיִידָן, נִישְׁטָן זַיְדָעָן זֶיךְ. אַבְּעַר

מַעַן דָּאָךְ אַיזֶיךְ אַוְיֻוּן הַיִּצְן, אַיזֶיךְ סָעַרְד שְׁפָאַגְנָעָן, אַיזֶיךְ אַגְּטָעָר זַיְינָס? אַיזֶיךְ, מַעַן קָעַן?

קִינְדָּעַר וְרוּעָגָן רִיבְקִיִּט.

חוּוִין גַּאֲלָקָהָן זַיְינָס אָוֹן טְרִינְקָהָן סִיְּ זְעַר גַּאֲלָבָבָהָן, דִי בָּאַלְעַבְּגָסְטָה

אוֹן זְעַר וּקְסִיגְיָקָעָר חַפְּטִיגָּה, עַס גַּיטְ זַו זֶיךְ זַיְונְגָעָר בָּעַסְלָרָה.

בָּאַלְעַבְּגָס (צָום גַּעַלְעָר) וּוּאָס וּוּילְטָטוּ?

בָּעַסְלָרָה : (גְּרִיסָה) הַאֲבָטָרָה רְחַמְנָה אַוְיַךְ אָנֶן אַרְעַמְעָן מַעֲנַטְשָׁן, וּוּאָס גַּיטְ אַזְרוֹם

אָנֶן אַרְבָּעָט, אַגְּקָעָטָר, אַגְּרָוּעָסָעָר. גַּעַוְעַן אַיְנוּמָאָסְקוּוּעָ, אַיְצָט שְׁלָעָפָ אַיךְ זֶיךְ

אֲהַיִים. הַעֲלָמָת אָנֶן אַרְעַמְעָן מַעֲנַטְשָׁן!

באלעבאָס: און פֿאַרדוֹאָס בִּיסְכוֹ אַרְעָם?

בעטלער: פֿאַר נוֹיֶט, פֿאַר צְרוֹת, פֿאַרְשְׁטִיטִיט זַיֵּן.

באלעבאָס: ווען דָו זָאַלְסְטַזְיךְ נִיט פּוֹילַן צַו אַרְבְּעַטַן, וּזָאַלְסְטַזְיךְ נִיט גְּצֹוּן

אַרְעָם. בעטלער: אַיךְ בֵּין נִיט פּוֹילַן, אַפְּבָעַר אַיךְ קָעַן נִיט גַּעֲפִינְגַּן קִין אַרְבְּעַטַן.

באלעבאָס: פֿאַרדוֹאָס הַאָפָן אַנְדְּעָרָעַ אַרְבְּעַטַן אָוֹן דָו — נִיט?

בעטלער: גְּלוֹבִיפְּטַמִּיר, מִיטַן גְּאנְצָן הַאָרְצָן וּזָאַלְטַז אַיךְ גַּעֲגָנְגַּעַן אַרְבְּעַטַן,

אַפְּבָעַר זַיִן נֻעְמָעַן מִיךְ נִיט. הַאָטַר רְחַמְנוֹת אַוְיףְּ אַמְּעַנְטַשְׂן, כְּגַיִן שְׂוִין דַעַם צְוִוִּיתַן

טָאָגַן אַגְּלַעַבְּאָס (קָוָס אַיְן בִּיטַל). צַו דָעַר סְרוֹי אַוְיףְּ סְרָאַנְגְּזִוִּישַׁ) הַאָסְטוֹן קְלִיְינְגְּנָעַלְטַה?

בְּאַלְעַבְּאָסְטוֹן: אַיךְ הַאָפָן נַאֲרָ אַסְיְגְּנָאַצְיָעַס. אַיךְ הַאָפָן גְּלִיְינְגְּנָעַלְטַה?

בְּאַלְעַבְּאָסְטוֹן: (קָוָס אַיְן חָסִיעַן) גַּיִן, זַעַן מִינְגַּעַר, דָאָרְטַס אַוְיפְּן טִישַׁל לִיגַט מִין

בְּיִטְעַלְעַ — בְּרַעְנָגַן עַס אַהֲרֹן.

וּאָסִיעַ: (הָעוֹרְם נִיסְט, חָסַס דִי מַסְטַר זַעֲגַס אִים. קָוָס אַוְיָם בְּעַטְלָעַר, נִיט אַרְגְּזָלְגְּזִוִּידַק

קִין אַיְן). בְּאַלְעַבְּאָסְטוֹן: וּאָסִיאָה, הַעֲרָסְטַן גִּיטַן? (שְׁלַעַט אִים סְאַרְן אַרְבָּל) וּוּאָסִיאָה?

וּאָסִיאָה: וּאָסָס, מַאֲמָאָן? (זַיִן מַפְּעָמָה זָגַנְט אִים נַזְכָּרְמָלָל, עַד וְאַל בְּרַעְנָגַן וְאַסְטַה בְּיִכְעָלָה).

וּאָסִיאָה (שְׁפָרִינְגַס אַוְיףְּ) בְּאַלְדַּן: (קָוָס זַיִן אָוֹן אַוְיָם בְּפַעַלְעָר, נִיט אַחְמָצָה)

בְּאַלְעַבְּאָס: (זָום בְּעַטְלָעַר) וּוּאָרְטַס אַפְּיַסְטַל (זָעַר בְּעַטְלָעַר נִיט אָז אַז וְיַסְטַה) (זַיִן דָעַר

שְׁרוֹי אַוְיףְּ סְרָאַנְגְּזִוִּישַׁ) עַס אַיִן שְׁרוּקְלָעַן, וּוּיְפִיל בְּעַטְלָעַר עַס גִּינְעַן אַרְוֹם. אַלְגַן פּוֹן

פּוֹלְקִיְיט גַּעַמְט זַיִן דָאָס.

בְּאַלְעַבְּאָסְטוֹן: אַפְּבָעַר סְאַיִן דָאָס שְׁרוּקְלָעַן, אַוְיבַּר אַרְ אַיִן הַוּנְגָעַרִיקַן.

בְּאַלְעַבְּאָס: אַיְבְּדַרְטְּרִיבַּן.

בְּאַלְעַבְּאָסְטוֹן: מַע זַגְּטַן, אָז אַיִן עַנְגָּלָאַנד אַיִן אַוְיךְ זַוְיִוִּי. וּוּלְסְטַט צִיְּוִין?

בְּאַלְעַבְּאָס: גַּס אָן אַבְּיִסְלַט שְׁוֹאַכְּבָרָן (סְאַרְדְּוִיכְעָרָט). צָלָע שְׁוֹיְגַן, וּהָסִיאָה קְוָמַס

צָוְלוּיְטַן מִיטַן בִּיטַל, זָוְכַּט מִיסְטַה אַיִן דָעַר זָעַם בְּעַטְלָעַר אָוֹן שְׁסַעְלָט אַוְיףְּ אִים אַיִס אַז פֿאַר אַיְונַן).

בְּאַלְעַבְּאָס: (נֻעְמָעַן קְשִׁפְּקָעַס סְוִן בְּיִטְעַלְעַר) גַּעַם דָו, וּוּיְהִיְסְטוֹן?

בְּעַטְלָעַר: (נֻעְמָעַן אַרְאָפָט דִּסְטַה הִיטַל), דָזְנָקָס אָוֹן גַּעַמְט דִּי בְּכָנָעַ) אַז דָאָנָק, אַז שִׁינְעָם

דָאָנָק אַיִן, וּוּאָס אַיִר דָאָט רְחַמְנוֹת גַּעַהָאָט אַוְיףְּ אָז אַרְעַמְעַן מַעְנְטַשְׁן.

בְּאַלְעַבְּאָס: רְחַמְנוֹת וּוּאָס רְחַמְנוֹת! דָעַר עִיקָּר אַרְטַס מִיךְ, וּוּאָס אַיִר גִּיְתַּאְרָוָם וּוּעַט

לִיְדִיק. וּוּעַן אַיִר אַרְבְּעַטַן, וּזָאַלְטַז אַיִר נִיט גַּעַוּוֹן אַרְעָם. דָעַר, וּוּאָס אַרְבְּעַטַן, וּוּעַט

קִינְגָּמָל נִיט זַיִן אַרְעָם.

בְּעַטְלָעַר: (סְוִס אָז דָעַס הִיטַל), דָרְיִיס זַיִן אַוְיךְ אָוֹן זַגְּטַן) נִיט אַוְמִיסְט זַגְּגַט דִּי.

וּוּלְטַס, אָז פּוֹן עַרְלַעְכָּר אַרְבְּעַטַן הַאָטַט מַעַן גַּאֲרַנִּישַׁט, אַוְיִסְטַר אַז הוּיְקָעָר.

וּוּאָסִיאָה — וּוּאָס הַיְיכַט דָאָס?

בְּאַלְעַבְּאָס: סְאַיִן אַזְעַט נַאֲרִישַׁט פּוּעַרְישַׁט שְׁפְּרִיכְוּוֹאָלָט, אָז פּוֹן אַרְבְּעַטַן קָעַן מַעַן

נַאֲרָ צְעַהְיוּקָעָרָט אָוֹן נִיט אַז גְּבִיר וּוּרָן.

וּוּאָסִיאָה: אַיז דָאָס נִיט רִיכְטִיקְ?

בְּאַלְעַבְּאָס: פֿאַרְשְׁטִיט זַיִן, נִיט רִיכְטִיקְ. יְעַנְעַ, וּוּאָס גִּינְעַן אַרְוֹם נִיט וּוּלְגָנְדִיק

אַרְבְּעַטַן, זַיְגַּעַן שְׁטַעַנְדִּיק אַרְעָם; רַיִיךְ זַיְגַּעַן נַאֲרָ יְעַנְעַ, וּוּאָס אַרְבְּעַטַן.

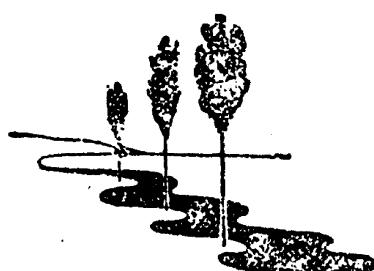
וּוּאָסִיאָה: פֿאַרְוֹאָס אַרְבְּעַטַן מִירַ נִיט. אָוֹן זַיְגַּעַן רַיִיךְ?

בְּאַלְעַבְּאָסְטוֹן: וּוּי אַזְוִי וּוּיְסְטוֹן, אָז דָעַר פְּגַפְּאָ אַרְבְּעַטַן נִיט?

וּאָסִיא: אֵיך ווַיַּסְגַּבְנֶן דָּך וַיַּעֲרֵר רַיִן. מִזְדָּקָה פָּפָא
שְׁרַעַלְעַךְ פִּילְאָרְבָּעָתָן. אַרְבָּעָת עַר דָּעַן אָזְוֵי פִּילְאָ
בָּאַלְעַבָּאָס: אָן אַרְבָּעָת צֹו אָן אַרְבָּעָת אַיְן נִיטְגְּלִיָּן. מַעֲלָעָה, אָנוֹ מִין
אַרְבָּעָת אַיְן אָזָא, אָנוֹ נִיט יַעֲדָרְעָרְקָעָן זַי טָאָן.
וּאָסִיא: וּאָס אַיְן דִּין אַרְבָּעָת?
בָּאַלְעַבָּאָס: מִין אַרְבָּעָת אַיְן אַלְעַמְעָן צֹו קְלִיְידָן, דָעַרְנָעָרָן, פִּירָן אַוִּית
אַז וּוּגָן.
וּאָסִיא: עַר דָאָרָף דָאָך אַיְיך דָאַסְזָעַלְבָע טָאָן, טָאָ פָאַרְוָאָס אַיְן עַר אָזְוֵי אָפָא
גַּעֲרִיסָן אַוְן מִיר...
בָּאַלְעַבָּאָס (לְאַבָּא) וּוַי גַּעֲפָלָט דִּיר דָעַר סָאַצְיָאַלִיסָט אַוְנְדוּזְעָרָעָל!

קִינְדָּעָר וּוּגָן שְׂטִיעָרָן.

דָעַר עַלְטָסְכָּעָר סָוִן דָאָרָף אַיְן גְּרוֹשָׁקָא — אַז יַבְנִיעָרִיק מִיּוֹל.
עַלְטָסְטָעָר: (נִיט אַרְיָן אַיְן אָן אַרְבָּעָת פְּיוּחוֹהְיָול, קוֹשׁ זַי אָס) קִינְנָעָר נִיטָא אַיְן
דָעַר הַיָּמָן? גַּי מַאֲמָע אַיְן אָוּעָק נַאֲך דָעַר קוֹן פָעַדְקָא אַיְן אַוִּיפָן פְּרִיצִישָׁן
גְּרוֹשָׁקָא: דִי מַאֲמָע אַיְן אָוּעָק נַאֲך דָעַר קוֹן פָעַדְקָא אַיְן אַוִּיפָן פְּרִיצִישָׁן
הַוִּיפָּן.
עַלְטָסְטָעָר: נָנו, זַאֲג אַקְאָרְשָׁת דָעַר מַאֲמָעָן, אָז דָעַר עַלְטָסְטָעָר, סָאַרְשָׁטִיסְטוֹן,
אַיְן גַּעֲוָעָן. זַאֲג אַיר, אָז זַאֲל נִיט שְׁפָעַטָּעָר פָוָן זַוְנְטָאָג דִי שְׂטִיעָר אַיְנְצָאָלָן,
אַדְעָר אַיְיך וּוּלְדִי קוֹן צְוָנָעָמָעָן.
גְּרוֹשָׁקָא: דִי קוֹן צְוָנָעָמָעָן? דַו בִּיסְט דָעַן אַז גַּנְבָּה אַוְן מִיר וּוּלְן נִיט לְאַזְוָן.
עַלְטָסְטָעָר: (סְמִיכָּלָט) אַ פְּלִינְק מִידָּל. וּוְיַרְוָט מַעַן דִּין?
גְּרוֹשָׁקָא: גְּרוֹשָׁקָא.
עַלְטָסְטָעָר: אַ פְּנִינָע מִידָּל, גְּרוֹשָׁקָא: הָעָר וְשָׁעָה: אָזְוֵי זַאֲג דָעַר מַאֲמָעָן, אָז
אַז גַּנְבָּה בֵּין אַיְיך טָאָקָע בִּיסְט. אַבְעָר דִי קוֹן וּוּלְדִי אַיְיך צְוָנָעָמָעָן.
גְּרוֹשָׁקָא: צֹו וּוּאָס זַאֲלָסְטוֹן צְוָנָעָמָעָן דִי קַיִן, אָז דַו בִּיסְט נִיט קַיִן גַּנְבָּה.
עַלְטָסְטָעָר: אָס אָזָוָה: אַ מְעַנְשָׁת דָאָרָף צָאָלָן שְׂטִיעָרָן.
גְּרוֹשָׁקָא: וּוּאָס אַיְן דָאָס אָזְוִינָס שְׂטִיעָרָן?
עַלְטָסְטָעָר: פָוָן אַוְנְדוּזְעָר טָובָה וּוּגָן.
גְּרוֹשָׁקָא: וּוּאָס אַיְן דָאָס פָאָר אַטְבָּה, אָז דַו וּוְיַלְסָט גַּאֲרָ צְוָנָעָמָעָן דִי קַיִן
דָאָס אַיְן נִישְׁתְ קַיִן טָובָה.
עַלְטָסְטָעָר: וּוּאָס אַיְן דָאָס אַוְיסְוּאָקָסָן, וּוְעַסְטוֹ פָאַרְשָׁטִין. גַּיב אַיְבָעָר אַלְעָן. הַעֲרָכָת?



אַיִן הָאֶלְטָן:

3	-	-	-	-	-	-	-	לעוו טאָלַסְטָאי (בַּילֶד)
5	-	-	-	-	-	-	"רִיסְשׁוֹ" בָּאַסְטָאָמְסָקִי	
10	-	-	-	-	-	-	-	טָאָלַסְטָאי דָּעֲרַצְיַילַט אַ מַעַשְׁהַלָּע זִינְעַ אַיִינִיקְלַעַךְ (בַּילֶד)
11	-	-	-	-	-	-	-	שִׁינְקִיטַט, גּוֹטֵס אָוָן גְּלִיק
13	-	-	-	-	-	-	-	קִינְדַּעַר וּוְעָגָן אַרְבָּעַת
13	-	-	-	-	-	-	-	קִינְדַּעַר וּוְעָגָן רִיכְקִיטַט
15	-	-	-	-	-	-	-	קִינְדַּעַר וּוְעָגָן שְׂטִיבִּיעָרָן



לערנבייבער אויב יידиш.

אי-אָלֶעָ יִדְישָׁ שָׂלוֹן נִיגּוּן אֲנוּגַּעַנְגָּעַן
פָּאָלְגָּדָעָ לְעָרְנְבִּיכְּעָרָ אוֹתִיָּהָ יִדְישָׁ:

א) ליעבעדיקע קלאנגען

פֿוּן ש. באָסְטָאַמְּסָקִי אָוּן מ. חַיְימָסָז.

- 1) אַילְסְטְּרִיטְּעָרָ אלְחַ בֵּית (נייע אַיְמָלְגָּדָע)
- 2) כְּרֻעַטְּסָאַמְּגָּטִיעָ פֿאָרָן 1-טָן לְעָרְנְיָאָר
- 3) כְּרֻעַטְּסָאַמְּגָּטִיעָ פֿאָרָן 2-טָן לְעָרְנְיָאָר
- 4) כְּרֻעַטְּסָאַמְּגָּטִיעָ פֿאָרָן 3-טָן לְעָרְנְיָאָר
נִיעָ אַזְּוֹגָעָפְּעַטְּגָּטָעָ אָוּן פֿאָרָן פְּסָעַטְּעָ אַיְמָלְגָּדָע
לְאָגָעָס, צְוָנוּתְּגָּטְּפָעָלָטָן לוֹטָן מְגָפְּטָעָרָן
די גְּפָטָעָ אַיְרָאָפְּעָשָׁעָ כְּרֻעַטְּסָאַמְּגָּטִיעָס, טָבָּע
יזָּס נ. אַיְבָּרְגָּעָזָטָן מְטָבָּעָמְעָרְגָּרְגָּעָן

ב) דָּאָם לְיעַבְּרִיקָן וּוְאָרָט

פֿוּן ש. באָסְטָאַמְּסָקִי אָוּן ז. רַיּוֹעָן

פֿאָרָן 4-טָן אָוּן 5-טָן ג. י.

(נייע ג-טָעָ אַיְמָלְגָּדָע)

ג) דָּאָם נִיעָן וּוְאָרָט

פֿוּן ש. באָסְטָאַמְּסָקִי אָוּן מ. חַיְימָסָז.

- 1-טָעָרָ טָיָל — עַפְּאָמָן; 2-טָעָרָ סְיָל — לִירִיךְ
בְּסָפָרָ טָיָל — זְרוֹאָמָעָ. דָּעָרָ דְּרִימָרָ טָיָל — גַּבְּגָן.
הָלָלָן גְּרַעְסָעָרָ אַוְיְצָזָן. פֿוּן דִּי בְּרִימָסָץ וּוְרִיךְ
עַשְׁמָנָיָנָבָן פְּרַקְמָטְסָאָזָן, קִינְיָזָן — אַוְיְדָיָזָן,
עַנְטָגָונָעָן, אַיְגָזָוָיָעָ אָיוּן, וּלְלִיכָּתָן,
צְעָזָרָן, תְּמַלְעָטָן, עַתְּגָהָן, אָוּן, דָּעָרָ קָרְגָּעָן.

מִינָם - פְּאַשְׁטָעַלְגָּוָן זְדָקָהָן :

Wilno, Stefanska 24 m. 28.